

موسیقی Jazz

(دوئت اسمادا) از کشور سوئیس

اجرای آثار دوکت اینستین
 ۱۹۹۹ سو (ساکسوفن آلتو)
 فردی نوشر (پیانو)
 فرهنگسرای نیاوران
 کیوان میرهادی

از آخرین اجرای Jazz توسط گروهی خارجی در ایران چیزی حدود ۲۴ سال می‌گذرد. آن موقعها تئاتر شهر و سالن بزرگ مرکزی آن مخصوص برگزاری این قبیل آثار بود. خوشبختانه با مدیریت صحیح و منظم فرهنگسرای نیاوران در آینده نزدیک نیز شاهد برگزاری کنسرت‌های Jazz در ایران خواهیم بود. گروه اسمادا که اسم خوش را نیز از عنوان یکی از آثار دوکت اینگتن به عاریت گرفته با اجرای نرم و روان از آثاری نظیر *Drop me down in Harlem* و *Azayia*، بدیه‌سراسری (ایسپرووایس)‌های زیبا و خودساخته‌ی بر *African Flower* که الحق بهترین برنامه ایشان بود و نیز اجرا و تفسیر جدیدی از *the better Take my Coltrane* (آثر جان کالترین) و همچنین *Serenade and Come Sunday* به عنوان اولین نماینده گروه‌های Jazz مسالک فرنگا خاطره خوبی در آذهنان شنوندگان تهرانی به جای گذاشتند که در شب دوم و سوم برنامه دو موزیسین خوب ایرانی (نیتز سلیمانی پوره و آرش مستوی) تحت عنوان گفت‌وگوی نسمن‌ها به بدیه‌سراسری با ایشان پرداخته و با اجرای گرم و گیرا از ساکسوفن و گیتار الکتریک (بدون افکت) لحظات دلپذیری را از موسیقی Jazz مکتب شیکاگو و نیویورک زمان آل‌کاپوبن به‌مانشای گذارند.

البته آثاری که ذکرشان رفت تماماً برای گروه‌های Jazz فریب به ۱۲.۱۰ نوازنده تنظیم گردیده و دوئت سولیس با آرتزمان (تنظیم) و دروکسون (کامپ) صداهای هارمونی این قطعات برای دو ساز در حقیقت قدرت نوازندگی سولیس (تکنوازی) خوبی

برای بدیه‌سراسری‌هایی که نوازنده روی صحنه که تحت زحمات و ساعات متمادیه مشقات تمرین حاصل کرده است غریب‌شادی سر دهد و با دست بزند که چون این کنسرت اولین تجربه Jazz اکثر تماشاگران بود و به گمان من حتی اکثر آنان از دوکت اینگتن فقط نامی شنیده بودند (که باز هم جای شکرش باقی است) این شد که اکثر قریب به اتفاق حضار به‌مطرزی رسی و خشک روی صندلی نشسته بودند و انگار مشغول شنیدن کانتاتی از باخ یا کشف رستم قطعه‌ی از استراوینسکی یا شوشترگاندا!

دوم نگارش کلمه Jazz است که به‌زعم نگارنده با اعلامی لاتین نماینده شایسته‌ی برای حس و هوای موسیقی‌ی است که تحت این عنوان مرسوم بوده و از انواع مشابه ایرانی خود که تحت عنوان جاز در آذهنان طبقه‌بندی شده تفکیک می‌گردد. ترکیب موسیقی جاز، ملغمه درهم و پرهی از انواع موسیقی پاپ ایرانی قدیمی و جدید است که اصلاً وجه علمی ندارد و تنها توسط چند کاربرد ساز سودجوی رژیم گذشته به‌مخورد مردم داده شده است. موسیقی جاز لفظی سردرگم بوده ولی این سردرگمی نمی‌باید گریبانگیر آدمی که کیلومترها راه کوییده تا به زعم خود موسیقی جاز به‌صفت باگروونوازی شامل آن چه که در کنسرت‌های راک و پاپ خارجی و ایرانی مرسوم است و بشنود را بگیرد و با آهوه‌ترخم محل برگزاری را ترک کند. به‌هرحال این امور از وظایف فرهنگستان لغت بوده و شایسته است که این نهاد برای چنین وجهی نیز پیش‌بینی‌های لازم مبذول دارد.

را نیز میان کردند که از آن میان صدای گرم و یکصدستی که از دیافراگم نوازنده Sax بر سزاد می‌دهد می‌شد تأثیری رویاگونه و سوزناک بر شنونده بر جای می‌گذاشت. گو این که جمله‌پردازی (آرتیکولاسیون)‌های زیبای نوازنده پیانو در لحظاتی حتی از اجزاهای خود دوکت اینگتن که ضبط‌های وی به صورت Mono یا Nolo فراروان موجود است پیشی می‌گرفت. گروه دو نفره اسمادا بسیار خوب یکدیگر را پیدا کرده و اسماپیل (گروه) خوبی تشکیل داده‌اند. جمله‌های رنگ و با سرخ‌ها و پروژها و تقدم و تأخر بدیه‌سراسری‌ها و نیز اجزای و احترام به طرف مقابل را هنگام نوازندگی کاملاً رعایت نموده و با این کار خود به‌گرمای برنامه می‌افزودند.

با این که مکتب شیکاگو ملهم از روح پرخروشی است که برشکاوی سال‌های ۲۰ میلادی حاکم بود و این امر امروز در موسیقی پرسروصدای غول‌های این دوران نیز مشهود است اما دوئت سولیس اسمادا برعکس با برداشتی Cool و آرام و انتخاب Blues‌های دوکت اینگتن و نه Swingها یا Ragtime یا حتی Boogie-Woogie و یا Charlestone خود را به مکتب آزاد و استیل آن که امروزه به Free Style معروف است نزدیک می‌سازد و از آن سو به سنت بیلونوازی معاصر نزدیک می‌گردد. دو نکته باقی می‌ماند، یکی این که برخلاف کنسرت‌های موسیقی کلاسیک که نفس تماشاچی تا آخر برنامه در سینمایش حس می‌شود در کنسرت‌های Jazz همانند کنسرت‌های Pop، تماشاگر آزاد و راحت روی صندلی روی زمین یا روی پلکان می‌نشیند و هر وقت بخواهد می‌تواند راه برود و سیگاری چاقی کند و چای بنوشد و